

Tėvų atsakomybė - Vokietija

TURINIO LENTELE

- 1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „tėvų atsakomybė“? Kokios yra asmens, turinčio tėvų atsakomybę, teisės ir pareigos?
- 2 Kaip paprastai nustatoma, kam priklauso tėvų atsakomybė už vaiką?
- 3 Ar gali būti tėvų atsakomybė paskirta kitam asmeniui, jeigu tėvai negali arba nenori vykdyti pareigų savo vaikams?
- 4 Jeigu tėvai nutraukia santuoką arba išsiskiria, kaip išsprendžiamas tėvų atsakomybės nustatymo ateiityje klausimas?
- 5 Jeigu tėvai sudaro sutartį dėl tėvų atsakomybės, kokių oficialių reikalavimų reikia laikytis, kad sutartis būtų teisiškai įpareigojanti?
- 6 Jeigu tėvai negali susitarti dėl tėvų atsakomybės, kokios alternatyvios priemonės padeda šį konfliktą išspręsti nesikreipiant į teismą?
- 7 Jeigu tėvai kreipiasi į teismą, kokius su vaiku susijusius klausimus gali išspręsti teisėjas?
- 8 Jeigu teismas nusprendžia, kad vaiko globa turi priklausyti tik vienam iš tėvų, ar tai reiškia, kad jis gali visus su vaiku susijusius klausimus spręsti nepasitaręs su antruoju iš tėvų?
- 9 Jeigu teismas nusprendžia, kad vaiko globa priklauso abiem tėvams, ką tai iš tikrųjų reiškia?
- 10 Į kokį teismą reikia kreiptis, jeigu norima pateikti pareiškimą dėl tėvų atsakomybės? Kokių oficialių reikalavimų reikia laikytis ir kokie dokumentai turi būti pridedami prie pareiškimo?
- 11 Kokia tvarka yra taikoma šiais atvejais? Ar galima pasinaudoti pagreitinoto proceso tvarka?
- 12 Ar galima gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?
- 13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl tėvų atsakomybės?
- 14 Tam tikrais atvejais, kad būtų įvykdytas sprendimas dėl tėvų atsakomybės, gali prireikti kreiptis į teismą. Į kokį teismą reikia kreiptis ir kokia tvarka yra taikoma?
- 15 Ką reikia padaryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl tėvų atsakomybės būtų pripažintas ir vykdomas šioje valstybėje narėje?
- 16 Į kurį šios valstybės narės teismą reikia kreiptis norint užginčyti kitos valstybės narės teismo sprendimo dėl tėvų atsakomybės pripažinimą? Kokios procedūros taikomos tokiais atvejais?
- 17 Kokios šalies teisę taiko teismas procese dėl tėvų atsakomybės, jei vaikas ar bylos šalys negyvena šioje valstybėje narėje arba yra skirtingų šalių piliečiai?

1 Ką iš tikrųjų reiškia teisinė sąvoka „tėvų atsakomybė“? Kokios yra asmens, turinčio tėvų atsakomybę, teisės ir pareigos?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievolės vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvai turi pareigą ir teisę rūpintis savo vaiku. Globos teisės apima rūpinimąsi vaiku ir jo turtu ir atstovavimą vaikui, todėl teisė priimti sprendimus už vaiką yra iš esmės susijusi su **tėvų globos teisėmis**. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką.

2 Kaip paprastai nustatoma, kam priklauso tėvų atsakomybė už vaiką?

Kaip paaiškinta 1 klausimo atsakyme, sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievolės vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką.

Tėvai bendros globos teises turi:

1. jeigu vaikas gimsta susituokusiems tėvams,
2. jeigu tėvai susituokia po vaiko gimimo,
3. jeigu tėvai pareiškia, kad jie pageidauja kartu rūpintis vaiku (pareiškimai dėl globos teisių),
4. jeigu šeimos bylų teismas (vok. *Familiengericht*) jiems suteikia bendros vaiko globos teises.

Pareiškimai dėl globos teisių turi būti oficialiai patvirtinti. Tai gali padaryti Vaiko teisių apsaugos tarnyba (vok. *Jugendamt*) arba notaras, o tam tikromis aplinkybėmis tai galima padaryti diplomatinėse atstovybėse užsienyje. Jeigu tėvai nepaskelbia pareiškimų dėl globos teisių ir nėra susituokę, globos teisės priklauso tik motinai. Tačiau šeimos bylų teismas vieno iš tėvų prašymu gali suteikti globos teises abiem tėvams, jeigu tai atitinka vaiko interesus. Prielaida, kad bendra globa atitinka vaiko interesus, daroma, jeigu kitas iš tėvų nenurodo priešasčių, prieštaraujančių bendros globos suteikimui, ir tokių priešasčių nematyti.

Vokietijos teisėje daroma prielaida, kad paprastai vaiko interesus atitinka galimybė bendrauti su abiem tėvais, todėl vaikui garantuojama teisė bendrauti su tėvais. Be to, abu tėvai turi teisę ir prievolę bendrauti su vaiku.

Teisė bendrauti su vaiku visų pirma reiškia tėvų teisę reguliariai matytis ir kalbėtis su vaiku. Teisė bendrauti su vaiku apima ryšius paštu ir telefonu, taip pat fizinį buvimą kartu.

Paprastai abu tėvai privalo užtikrinti išlaikymą. Tėvai gali patys pasirinkti būdą, kaip jie pageidauja užtikrinti savo vaikų išlaikymą. Jie gali, pavyzdžiui, nuspręsti teikti išlaikymą natūra, daugiausia tėvų namuose (būstas, maistas, drabužiai ir kt.).

3 Ar gali būti tėvų atsakomybė paskirta kitam asmeniui, jeigu tėvai negali arba nenori vykdyti pareigų savo vaikams?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievolės vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės**.

Jeigu nepilnamečiai yra be tėvų globos, nes, pavyzdžiui, jie yra mirę arba neturi teisės atstovauti vaikui su vaiku arba jo turtu susijusiais klausimais (pvz., jeigu iš jų atimtos globos teisės), nepilnamečiui skiriamas globėjas. Globėją skiria šeimos bylų teismas.

Jeigu tėvai negali pasirūpinti tam tikrais globos teisių aspektais, šeimos bylų teismas tiems aspektams įgyvendinti nepilnamečiui skiria rūpintoją (Civilinio kodekso 1909 straipsnis).

4 Jeigu tėvai nutraukia santuoką arba išsiskiria, kaip išsprendžiamas tėvų atsakomybės nustatymo ateityje klausimas?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievolės vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės**.

Jeigu abu tėvai turi globos teises, o tada pradeda gyventi skyrium, jie ir toliau abu turi globos teises, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra susituokę. Tačiau vieno iš tėvų prašymu šeimos bylų teismas gali suteikti globos teises vienam iš tėvų. Toks prašymas patenkinamas, jeigu kitas iš tėvų sutinka, nebent vaikui jau būtų suėję 14 metų ir jis prieštarauja, arba jeigu laikoma, kad bendros globos teisių atšaukimas ir globos teisių suteikimas vienam iš tėvų atitinka vaiko interesus. Net ir santuokos nutraukimo atveju toks sprendimas priimamas tik vieno iš tėvų prašymu, išskyrus atvejus, kai kyla pavojus vaiko gerovei.

5 Jeigu tėvai sudaro sutartį dėl tėvų atsakomybės, kokių oficialių reikalavimų reikia laikytis, kad sutartis būtų teisiškai įpareigojanti?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievolės vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Paprastai tėvai sprendžia, kaip naudotis bendros vaiko globos teisėmis, ir nėra teisinių reikalavimų, kokia forma tai turi būti daroma. Tačiau tam, kad globos teisių nuostatų pakeitimas būtų teisiškai privalomas, vien sutarties nepakanka – tam reikia šeimos bylų teismo sprendimo. Jeigu tėvai gyvena atskirai, Vaiko teisių apsaugos tarnyba gali padėti jiems parengti abipusiškai priimtą globos teisių įgyvendinimo planą. Šis planas gali būti naudojamas kaip pagrindas teismo sprendimams dėl globos teisių. Jeigu tėvai sutinka, kad globos teisės būtų suteiktos vienam iš tėvų, jie gali prašyti šeimos bylų teismo perduoti globos teises.

Tėvai taip pat gali susitarti, kaip naudotis teisėmis bendrauti su vaiku, nes atitinkamų reikalavimų nėra. Jeigu teisme pasiektame susitarime nustatoma ir patvirtinama tam tikra tvarka, šis susitarimas prilygsta privalomai teismo nutarčiai ir prireikus gali būti priverstinai vykdomas.

6 Jeigu tėvai negali susitarti dėl tėvų atsakomybės, kokios alternatyvios priemonės padeda šį konfliktą išspręsti nesikreipiant į teismą?

Jeigu tėvai negali patys išspręsti savo konfliktų, jie gali kreiptis į Vaiko teisių apsaugos tarnybą arba į savanorišką vaiko teisių apsaugos organizaciją (vok. *Freie Jugendhilfe*). Jos teikia tėvams konsultacijas ir padeda jiems įveikti problemas. Visų konsultavimo centrų duomenų bazė pateikta adresu <http://www.dajeb.de>. Taikinamasis tarpininkavimas taip pat gali padėti tėvams pasiekti taikų susitarimą. Daugiau informacijos apie šeimos taikinamąjį tarpininkavimą galima rasti adresu <http://www.bafm-mediation.de/>.

7 Jeigu tėvai kreipiasi į teismą, kokius su vaiku susijusius klausimus gali išspręsti teisėjas?

Priklausomai nuo prašymo arba pasiūlymo, teisėjas proceso metu gali spręsti visus klausimus, susijusius su globos teisėmis (įskaitant vaiko grąžinimą), bendravimu su vaiku ir vaiko išlaikymu. Teisėjas turi siekti visais proceso etapais konfliktus spręsti abiem šalims priimtiniu būdu. Be to, jeigu tėvai nesutaria vaikui svarbiu globos teisių klausimu, teismas gali vienam iš tėvų suteikti dalinę teisę vienam priimti sprendimus (vok. *partielle Alleinentscheidungsbefugnis*).

Jei kyla pavojus vaiko gerovei, teismas taip pat gali savo iniciatyva skirti priemones, skirtas išvengti tokio pavojaus.

8 Jeigu teismas nusprendžia, kad vaiko globa turi priklausyti tik vienam iš tėvų, ar tai reiškia, kad jis gali visus su vaiku susijusius klausimus spręsti nepasitaręs su antruoju iš tėvų?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Kalbant apie globos teises, iš principo taip. Globos teisių neturintis vienas iš tėvų neturi teisės dalyvauti priimant sprendimus. Tačiau jis turi teisę bendrauti su vaiku ir gali kito iš tėvų prašyti informacijos apie vaiko asmeninę padėtį, jeigu tas prašymas yra teisėtas. Vis dėlto, kol, remiantis globos teises turinčio vieno iš tėvų sutikimu arba teismo nutartimi (pvz., kai naudojamos teisėmis bendrauti su vaiku), vaikas gyvena su globos teisių neturinčiu vienu iš tėvų, globos teisių neturintis vienas iš tėvų gali vienas priimti sprendimus faktiško rūpinimosi vaiku (pvz., mitybos) klausimais.

9 Jeigu teismas nusprendžia, kad vaiko globa priklauso abiem tėvams, ką tai iš tikrųjų reiškia?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės**.

Jeigu abu tėvai turi globos teises ir gyvena kartu, jie turi pasiekti abipusiškai priimtinius sprendimus visais su globos teisėmis susijusiais klausimais. Jeigu tėvai gyvena atskirai, abipusiškai priimtinius sprendimus jie turi pasiekti tik vaikui itin svarbiais klausimais. Kasdieniais klausimais tas iš tėvų, su kuriuo gyvena vaikas, turi teisę sprendimus priimti vienas.

10 Į kokį teismą reikia kreiptis, jeigu norima pateikti pareiškimą dėl tėvų atsakomybės? Kokių oficialių reikalavimų reikia laikytis ir kokie dokumentai turi būti pridedami prie pareiškimo?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Dažniausiai už procesus, susijusius su globos teisėmis ir bendravimu su vaiku, atsakingi šeimos bylų teismai (apylinkės teismų [vok. *Amtsgerichte*] skyriai). Jeigu reikalingas prašymas pradėti procesą, pavyzdžiui, procese dėl globos teisių suteikimo vienam iš tėvų, kai tėvai gyvena atskirai, prašymas turėtų būti pagrindžiamas. Turėtų būti pateikti bylos faktai bei įrodymai ir pridėti dokumentai, kuriais remiamasi. Prašyme taip pat turėtų būti nurodyta, ar šalys jau išbandė taikinamąjį tarpininkavimą arba kitą neteisminio ginčų sprendimo procedūrą. Teisinio atstovavimo reikalaujama tik išimtiniais atvejais, pvz., kai prašymai teikiami santuokos nutraukimo procese. Jeigu teisinis atstovavimas neprivalomas, prašymą galima pateikti tiesiogiai kompetentingam teismui. Tuo tikslu teismuose yra teismo kanceliarijos (vok. *Rechtsantragstellen*), kuriose galima užregistruoti prašymus ir kitus pareiškimus.

Jeigu vaiko gimimo metu tėvai nėra tarpusavyje susituokę, pareiškimus dėl globos teisių (bendros globos atveju) gali patvirtinti už dokumentaciją atsakingas Vaiko teisių apsaugos tarnybos darbuotojas, notaras arba, tam tikromis aplinkybėmis, užsienyje esanti diplomatinė atstovybė.

11 Kokia tvarka yra taikoma šiais atvejais? Ar galima pasinaudoti pagreitinoto proceso tvarka?

Procesuose, susijusiuose su globos teisėmis ir teise bendrauti su vaiku, taikomas aktyvaus teismo principas (vok. *Amtsermittlungsgrundsatz*). Remiantis šiuo principu, teismas turi savo iniciatyva išnagrinėti visus aktualius faktus ir neprivalo vadovautis šalių argumentais.

Skubiais atvejais teismas gali nustatyti laikinas priemones, kol tai yra pagrįsta ir skubiai reikalinga. Jeigu kyla pavojus vaiko gerovei, teismas, net ir negavęs vienos iš šalių prašymo, turi patikrinti, ar reikėtų nustatyti laikinas priemones. Jeigu procese dėl teisės bendrauti per nustatytą terminą nepriimamas abiem šalims priimtinas susitarimas, teismas su tėvais ir Vaiko teisių apsaugos tarnyba turi aptarti laikinų priemonių nustatymą.

12 Ar galima gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Piliečiai, kurie dėl savo asmeninės ir finansinės padėties nepajėgia sumokėti proceso išlaidų, pajėgia sumokėti tik dalį išlaidų arba gali mokėti tik dalimis, gali gauti teisinę pagalbą bylose, įskaitant tas, kurias nagrinėja šeimos bylų teismas. Būtina sąlyga šiai teisei pagalbai gauti – planuojamas ieškinys ar atsiliepiamas į ieškinį turėtų būti pakankamai perspektyvus laimėti ir neturėtų atrodyti nerimtas. Taip mažiau lėšų turintiems asmenims suteikiama galimybė kreiptis į teismus. Taikant teisinės pagalbos teikimo tvarką, valstybė, priklausomai nuo pajamų, kuriomis turi prisidėti proceso šalis, turi padengti visas teisėtam pagalbos gavėjui tenkančias teismo ir advokato (jei jis skirtas) išlaidas arba jų dalį.

13 Ar galima apskųsti teismo sprendimą dėl tėvų atsakomybės?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Sprendimus dėl globos teisių ir bendravimo įmanoma apskųsti. Nesvarbu, ar sprendimas buvo priimtas atskirame procese, ar kaip santuokos nutraukimo papildomo proceso dalis. Apeliacinius skundus galima teikti abiem atvejais.

Apeliacinis skundas turi būti pateiktas per mėnesį nuo sprendimo paskelbimo raštu. Laikinos priemonės dėl globos teisių gali būti skundžiamos tik jeigu jos buvo nustatytos remiantis žodiniais argumentais. Tokie apeliaciniai skundai turi būti pateikiami per dvi savaites. Jeigu laikinos priemonės buvo nustatytos be žodinių argumentų, tuomet jos galutinės. Nepaisant žodinių argumentų aspekto, dėl teisės bendrauti nustatytos laikinos priemonės taip pat yra galutinės. Tačiau tokiais atvejais yra galimybė pradėti procesą dėl esmės. Pažymėtina, kad laikinos priemonės nustoja galioti, kai tuo pačiu klausimu įsigalioja kitos nutartys.

14 Tam tikrais atvejais, kad būtų įvykdytas sprendimas dėl tėvų atsakomybės, gali prireikti kreiptis į teismą. Į kokį teismą reikia kreiptis ir kokia tvarka yra taikoma?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Jeigu pažeidžiamas vykdomasis dokumentas dėl asmenų grąžinimo ir teisės bendrauti su vaiku sureguliuavimo, teismas prievolę turinčiai šaliai gali skirti baudą, o jeigu jos neįmanoma išieškoti, gali skirti administracinį areštą. Tam tikromis aplinkybėmis gali būti iškart skiriamas administracinis areštas. Sprendime dėl asmens grąžinimo arba teisės bendrauti su vaiku sureguliuavimo bus išdėstyti vykdomojo dokumento pažeidimo padariniai. Didžiausia bauda vienam asmeniui yra 25 000 EUR, o administracinis areštas neturi būti ilgesnis nei šeši mėnesiai. Prievolę turinčiai šaliai gali būti skiriamos ir kitos vykdymo priemonės – tiesioginės prievartos priemonės. Jeigu vaikas turi būti grąžinamas siekiant įgyvendinti teisę bendrauti su vaiku, neleidžiama prieš jį naudoti jėgos. Naudoti jėgą prieš vaiką leidžiama tik tuo atveju, jei tai atitinka vaiko interesus ir prievolės neįmanoma įvykdyti švelnesnėmis priemonėmis.

15 Ką reikia padaryti, kad kitos valstybės narės teismo priimtas sprendimas dėl tėvų atsakomybės būtų pripažintas ir vykdomas šioje valstybėje narėje?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Kitose ES valstybėse narėse (išskyrus Daniją) priimti sprendimai dėl globos teisių ir bendravimo Vokietijoje pripažinti remiantis Reglamentu (EB) Nr. 2201/2003 (Reglamentas „Briuselis IIa“), todėl specialios procedūros šiuo tikslu nereikia. Tačiau Vokietijoje taip pat įmanoma dėl pripažinimo kreiptis į kompetentingą šeimos bylų teismą. Šis pripažinimas taikomas visoms proceso šalims. Kitos valstybės narės sprendimą dėl globos teisių Vokietijoje galima įvykdyti tik tada, kai pateikiamas prašymas dėl teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu, kaip išdėstyta Reglamente „Briuselis IIa“, t. y. sprendimas Vokietijoje turi būti patvirtintas, kad būtų vykdomas. Prašymas turi būti teikiamas vietos šeimos bylų teismui prie Aukštesniojo federalinės žemės teismo (vok. *Oberlandesgericht*). Kartu su vykdymo prašymu turėtų būti pateikiama pradinės valstybės narės teismo sprendimo kopija ir pažyma, naudojant reglamento II priede pateiktą standartinę formą. Pareiškėjai neprivalo būti atstovaujami advokato. Tačiau kitoje valstybėje narėje gyvenantys pareiškėjai privalo paskirti įgaliotąjį atstovą, kuris Vokietijoje priimtų įteikiamus dokumentus. Šeimos bylų teismas sprendimą priima be išankstinio žodinio bylos nagrinėjimo. Teismo kancleris, remdamasis šiuo sprendimu, išduoda vykdomąjį dokumentą. Šeimos bylų teismo sprendimas gali būti skundžiamas Aukštesniajam federalinės žemės teismui. Aukštesniojo federalinės žemės teismo nutartis gali būti skundžiama Federaliniam teisingumo teismui (vok. *Bundesgerichtshof*), jeigu tai leidžia Aukštesnysis federalinės žemės teismas. Vokietijoje tik 22 iš daugiau kaip 650 šeimos bylų teismų yra atsakingi už prašymus dėl teismo sprendimų pripažinimo ir paskelbimo vykdytinai. Jų adresus galima rasti tinklalapyje <http://www.bundesjustizamt.de/sorgerecht> (vokiečių kalba) – „Zuständige Gerichte“ ir <http://www.bundesjustizamt.de/custody-conflicts> – „Competent German courts“ (anglų kalba).

Pažymėtina, kad tam tikri valstybių narių sprendimai dėl teisės bendrauti su vaiku ir dėl neteisėtai išvežtų arba laikomų vaikų grąžinimo Vokietijoje gali būti pripažinti ir vykdomi be teismo sprendimo paskelbimo vykdytinu ir be galimybės ginčyti pripažinimą. Nepaisant to, tokiais atvejais tėvų pareigas turintys asmenys taip pat turi teisę oficialiai prašyti Vokietijos teismų paskelbti sprendimą vykdytinu.

16 | Kurį šios valstybės narės teismą reikia kreiptis norint užginčyti kitos valstybės narės teismo sprendimo dėl tėvų atsakomybės pripažinimą? Kokios procedūros taikomos tokiais atvejais?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Atsakyme į 15 klausimą paminėti 22 teismai taip pat turi specialią kompetenciją šiuo atveju. Prašymai nepripažinti sprendimo dėl globos teisių turi būti teikiami tam šeimos bylų teismui, kuris yra Aukščiausiojo federalinės žemės teismo buveinės, kurios jurisdikcijai priklauso atsakovo arba vaiko, kuriam sprendimas turi poveikį, įprastinė gyvenamoji vieta, teritorijoje. Jeigu tai neįmanoma, kompetentingas yra šeimos bylų teismas, kurio jurisdikcijai priklauso nepripažinimu suinteresuotas asmuo arba priežiūros poreikis; kitais atvejais tai yra Pankovo / Veisenzės šeimos bylų teismas. Pradėjus šią procedūrą paprastai kompetencija visais su atitinkamu vaiku susijusiais klausimais sutelkiama vienoje vietoje, t. y. vienas teismas galės spręsti visus su vaiku susijusius klausimus. Tačiau sprendimai dėl globos teisių (pripažinimo ar nepripažinimo) taikomi tik toje valstybėje narėje, kurioje buvo priimti. Nepaisant to, Vokietijoje vis tiek galima atlikti procedūrą nepripažinimui nustatyti, net jeigu tai būtų taikoma kaip apsaugos priemonė.

Vykdamas šią procedūrą, leidimo atlikti vykdymo veiksmus reglamentavimo nuostatos atitinkamai taikomos pirmosios instancijos procese ir apeliaciniame procese.

17 Kokios šalies teisė taiko teismas procese dėl tėvų atsakomybės, jei vaikas ar bylos šalys negyvena šioje valstybėje narėje arba yra skirtingų šalių piliečiai?

Sąvoka „tėvų pareigos“ reiškia visas tėvų teises ir prievoles vaiko atžvilgiu. Svarbi tėvų pareigų dalis yra globos teisės. Tėvų pareigos taip pat apima bendravimą su vaiku ir prievolę išlaikyti vaiką (išsamiau apie tai žr. atsakymą į 1 klausimą). Toliau aptariamos **tėvų globos teisės ir bendravimas**.

Reikia skirti taikomų įstatymų ir jurisdikcijos klausimus. Už klausimus, susijusius su globos teisėmis ir bendravimu su vaiku, dažniausiai atsakingi įprastinės vaiko gyvenamosios vietos teismai ir valdžios institucijos (Reglamento (EB) Nr. 2201/2003 8 straipsnis ir Hagos konvencijos dėl vaikų apsaugos 5 straipsnis). Nuo pilietybės šie klausimai nepriklauso. Taikomi įstatymai reglamentuojami Hagos konvencijoje dėl vaikų apsaugos. Remiantis šia konvencija, globos teisių ir teisės bendrauti pripažinimui, panaikinimui ir vykdymui taikomi valstybės, kurioje yra įprastinė vaiko gyvenamoji vieta, įstatymai. Iš esmės pagal įprastinės gyvenamosios vietos valstybės įstatymus atsiradusios globos teisės galioja ir toliau, net jeigu vaiko gyvenamoji vieta pasikeičia. Tačiau jeigu nuostatas dėl globos teisių ir teisės bendrauti priima Vokietijos teismai arba valdžios institucijos, kurie yra kompetentingi pagal vaiko gyvenamąją vietą, šios nuostatos reglamentuojamos pagal Vokietijos teisę.

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklę rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 15/12/2020